Ortodontiassistentutbildning - kursplan

Mål för utbildningen

Kunskap och förståelse

Den studerande ska efter avslutade delkurser:

- kunna redogöra för biologiska processer i samband med ansikts- och bettutveckling, bett- och käkställningsavvikelser liksom vävnadsreaktioner vid tandförflyttningar
- kunna beskriva patientomhändertagande och psykologiska aspekter vid behandling av barn
- kunna principerna för apparaturbehandling av tandställningsfel och bettavvikelser
- kunna hantera vanligt förekommande ortodontisk apparatur
- kunna redogöra för kraniets anatomi
- kunna redogöra för anatomiska strukturer på vanligt förekommande röntgenbilder
- ha kännedom om tillvägagångssätt och användningsområden för profilröntgenanalys
- ha kännedom om forskningsmetodik, informationssökning, datainsamling samt sammanställning och skriftlig resultatpresentation

Färdighet och förmåga

Den studerande ska efter avslutade kurser kunna utföra delegerade arbetsuppgifter under ledning av ansvarig specialisttandläkare såsom:

- registrering av anamnes, status och värden från profilröntgen analys, fotografering och avtryckstagning samt digital scanning inför ortodontisk terapiplanering
- hantering av vanligt förekommande ortodontisk apparatur däribland tillprovning av band, fastsättning och avlägsnande av band, attachment (brackets, tuber, etc.), anpassning av bågar, ligering av bågar
- information om munhygien och skötsel av ortodontisk apparatur

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Efter avslutade kurser ska den studerande kunna:

- reflektera över patientens situation i mötet med tandvården
- reflektera över den egna rollen i tandvårdsteamet
- uppvisa ett adekvat förhållningssätt till patienter och olika yrkesgrupper i tandvårdsteamet

Kursens huvudsakliga innehåll

Ortodonti delkurs I

Teoretisk kurs

Föreläsningar, seminarier, grupparbeten och självstudier som omfattar nedanstående ämnen och behandlingsmoment:

- ansikts- och bettutveckling
- avvikelser i tandframbrott och bettutveckling, bettfel och käkställningsavvikelser
- anamnesupptagning samt prioritering av ortodontibehandling
- klinisk fotografering
- anatomi
- kraniets röntgenanatomi, användningsområden för profilröntgenanalys
- analyssystem för bedömning av käkrelationer, dentoalveolära relationer, tandlutningar.
- behandlingsprinciper vid tandställningsfel och bettavvikelser
- vävnadsreaktioner vid tandförflyttning, recidiv efter ortodontisk behandling
- avtryckstagning
- handhavande av ortodontisk apparatur och metodik vid ligering
- metodik för separation inför bandprovning
- metodik vid avlägsnande av ortodontisk apparatur
- fastsättning, utlämning och justering av apparatur för retention efter ortodontibehandling
- ortodontiteamets arbetsordning och att arbeta delegerat.
- patientomhändertagande och psykologiska aspekter vid behandling av barn.
- ergonomi

Klinisk kurs

Utförs på ortodontiklinik på hemorten under handledning av ortodontist. Praktiska moment/tillämpning av teoretiska kunskaper som innefattar; anamnes, registrering, dokumentation, fotografering, avtryckstagning, profilröntgenanalys, fotografering samt olika kliniska behandlingsmoment enligt nedan. Minimum eller tills handledare godkänt:

- klinisk fotografering 20
- analys av profilröntgenbilder 10
- avtryckstagning 20
- separering 20
- ligering 20
- avlägsnande av fast apparatur 20
- fastsättning av retainertråd 20
- utlämning, justering av avtagbar ortodontisk retentionsapparatur 20

Ortodonti delkurs II

Teoretisk kurs

Föreläsningar, seminarier, grupparbeten och självstudier som omfattar nedanstående ämnen och behandlingsmoment:

- bettfel och käkställningsavvikelser.
- bettanomaliernas etiologi, morfologi och frekvens
- principerna för apparaturbehandling av tandställningsfel och bettavvikelser
- vävnadsreaktioner vid tandförflyttning, recidiv efter ortodontisk behandling
- materiallära
- metodik vid bandprovning och fastsättning av band.
- metodik vid fastsättning av attachment (brackets, tuber etc.)
- metodik vid anpassning av bågar för ortodontisk behandling.
- metodik vid ligering.
- metodik och innehåll vid information till patient vid ortodontisk behandling
- insättning Forsus

Klinisk kurs

Utförs på ortodontiklinik på hemorten under handledning av ortodontist.
Praktiska moment/tillämpning av teoretiska kunskaper som innefattar olika kliniska behandlingar med vanligt förekommande typer av ortodontisk apparatur och material enligt nedan. Minimum eller tills handledare godkänt:

- bandtillprovning och cementering 20
- fastsättning av attachment (brackets, tuber, knappar, cleat) på enstaka tänder 20
- fastsättning av attachment (brackets, tuber) vid ett tillfälle på helkäke 20
- anpassning av bågar och ligering 20
- forsus eller annan Class II korrigeringsapparatur 5

Ortodonti delkurs III. Ortodonti, odontologi och medicin

Fördjupningskurs i ortodontisk diagnostik och behandlingsmetodik samt allmän odontologi-medicin med följande ämnen:

- principer för ortodontisk behandling av käkställningsfel och bettavvikelser.
- läpp-käk-gomdefekternas etiologi, diagnostik och behandling samt de vanligaste kraniofaciala syndromen.
- Vuxenortodonti
- Protetik
- Parodontologi
- tuggapparatens muskelfysiologi och funktion, funktionsstörningar och deras behandling
- kariesdiagnostik, etiologi och progression samt bedömning av kariesrisk
- orala manifestationer vid allmänna sjukdomstillstånd samt oral kirurgi
- allmän sjukdomslära med särskild tonvikt på sjukdomar som kan påverka den orala hälsan
- endodontiska behandlingsmetoder och problemställningar i anknytning till ortodontisk behandling
- fast och avtagbar protetik som alternativ till, eller i kombination med ortodontisk behandling
- barnets somatiska och psykiska utveckling samt psykologiska aspekter vid behandling av barn
- ergonomi
- oral histologi
- oral fysiologi
- oral anatomi
- oral mikrobiologi

Ortodonti delkurs IV. Forskningsmetodik och fördjupningsarbete

Kurs i forskningsmetodik och vetenskapsteori

- vetenskapsteori
- forskningsmetodik och etik
- informationssökning
- att läsa vetenskaplig litteratur
- resultatpresentation

Fördjupningsarbete av vetenskaplig karaktär

- projektplanering
- datainsamling
- analys av resultat
- sammanställning och skriftlig resultatpresentation.
- muntlig examination.

Studieformer

Undervisningen kommer att ges i form av föreläsningar och demonstrationer samt litteraturstudier. Obligatoriskt deltagande i föreläsningar samt inläsning av den litteratur som anvisats. Utbildningen består också av patientbehandling under handledning som utförs på hemmakliniken. Utbildning ges på halvfart med klinik tjänstgöring motsvarande halvtid.
Formen för inhämtande och redovisning av kunskaper, där de studerande varit frånvarande under utbildningsavsnitten, bestäms av berörda lärare i samråd med den studerande.
Viss kurslitteratur är på engelska.
Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning och/eller handledning under den tid som angavs för kurstillfället som den sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning och/eller handledning.

Examinationsformer

Ortodonti delkurs I
Individuella skriftliga delprov under kursen. Redovisning av utförda kliniska arbetsmoment.

Ortodonti delkurs II
Individuella skriftliga delprov under kursen. Redovisning av utförda kliniska arbetsmoment.

Ortodonti delkurs III
Individuella skriftliga delprov

Ortodonti delkurs IV
Individuella skriftliga prov, skriftlig och muntlig redovisning av fördjupningsarbete av vetenskaplig karaktär och aktivt deltagande i diskussioner

Betyg

För utbildningen ska som betyg användas något av uttrycken underkänd, godkänd.
Som betyg på delkurserna används Underkänd (U) eller Godkänd (G)

Övriga föreskrifter

Kursen avslutas med en kursvärdering.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Referenslitteratur

- Grundläggande Ortodonti Lars Bondemark, Lillemor Dimberg. *Gothia Kompetens. 2021*
- Ortodonti - Varför, När, Hur? Marie Follin, Catharina Hagberg, Bengt Mohlin, *Gothia Fortbildning, 2017*
- Systemized Orthodontic Treatment Mechanics McLaughlin, Bennett, Trevisi, *Mosby, 2001*
- Contemporary Orthodontics Proffit, Fields, Sarver *Elsevier, 2019*
- Artiklar och aktuella vetenskapliga publikationer samt kompendier tillkommer